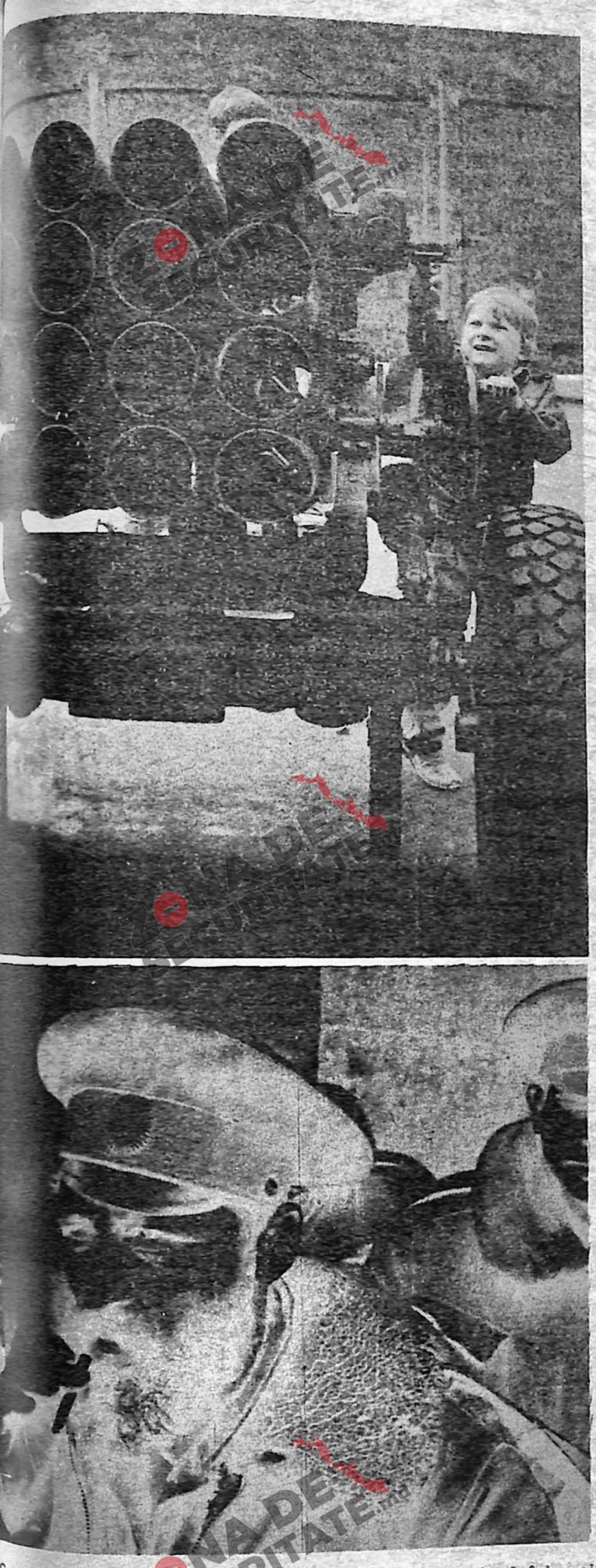
Exemplar legal Moldova

GLASUL naţiunii

Apare din anul 1989

NR. 11 (85)
ANUL IV
13 MARTIE 1992

8 PAGINI .
50 cop. • 10 lei

Copiii moldoveni, din Basarabia şi Transnistria, bieţii, încă îşi mai creţesc frunţile cu jucării-imitaţii ale vechilor arme de luptă ruseşti. Din ga Nistrului însă adulţi, cu precădere venetici şi mancurţi, trag în noi cele mai moderne arme ruseşti...

Foto: Tudor IOVU

O simplă întrebare

Mai ţineţi minte, tovarăşi antiunionişti din Parlament şi nu nai din Parlament, vorba cîntecului rusesc din 1945: "Trece, ce prin Berlin oastea căzăcească"? Ori aţi uitat-o? De atunci au trecut 47 de ani. Azi oastea căzăcească se nbă prin Moldova de dincolo de Nistru de parcă s-ar afla din u în capitala Reihului. Mai ştiţi, probabil, că separatiştii enţionează să construiască şi un gard de sîrmă ghimpată de-a gul malului stîng al Nistrului. Şi atunci vă întrebăm: îl dis- gem totuşi pe cel de la Prut, ori aşteptăm să fie gata şi ălalt? Să ştiţi că imnul vostru s-ar chema atunci "Între două te plouă".

OBSERVATOR

O RANĂ MEREU SÎNGERÎNDĂ...

Din nou despre pămînturile româneşti cotropite de ruşi

Basarabia - încotro?

Cînd în tot Estul se fac eforturi pentru eliminarea centralismului, a urmărilor colectivizărilor forţate, resturi ale fostelor dictaturi, în Basrabia primul ministru Mircea Druc este demis tocmai pentru că milita pentru trecerea la economia de piaţă, pentru refacerea proprietăţii funciare şi înfiinţarea armatei naţionale. Pe lîngă aceasta, un motiv - nemărturisit - pentru demitere era şi crescînda popularitate a domnului Druc, popularitate care putea să pună în pericol scenariul ulterior privitor la destinul imediat al "republicii". Opoziţia a protestat împotriva acestei demiteri, dar nu a văzut în conflict un motiv fundamental de neliniştea mai ales că preşedintele preia întocmai unele sloganuri ale ex-premierului şi merge hotărît în direcţia dorită de toată lumea - independenţa.

Desigur, şi noi, şi toţi basarabenii, cu excepţia scenariştilor, ne imaginam că independenţa va fi prima şi cea mai importantă etapă spre realizarea Reunirii. O scurtă fază de tranziţie. Scenariştii îşi ascund intenţiile, evită să se pronunţe deschis şi pro, dar şi contra Reunirii, fac vizite în România şi vorbesc despre lărgirea colaborării pe toate planurile etc. Pe 28 august 1991, în faţa Marii Adunări Naţionale în piaţa centrală a Chişinăului, înainte ca Parlamentul să voteze independenţa, noul premier asigură poporul că Republica posedă resursele economice necesare legitimării unei asemenea capitale hotărîri, cum e ruperea de imperiu. De la aceeaşi tribună doar cîţiva vorbitori, printre care Leonida Lari, Mircea Druc, Iurie Roşca pomenesc despre Reunire, dar, evident, toţi credeau că lucrul e subînţeles, nu mai trebuie insistat. Nimic îngrijorător, nimic dubios. Puterea de la Chişinău cere României să fie prima ţară care să recunoască independenţa Basarabiei, ceea ce se şi întîmplă în chiar aceeaşi zi. După care diplomaţii români încep să bată pe la porţile capitalelor lumii să consfinţească şi ele emoţionantul act hotărît de Parlamentul basarabean.

În acest timp, intenţiile puterii de la Chişinău devin pe zi ce trece tot mai stăvezii: ea nu vrea Reunirea cu România! Lucrul este afirmat şi repetat cu toate ocaziile: în şedinţele guvernului, în presă, la TV, la adunări populare. Se sugerează sau se spun tranşant şi motivele: pentru evitarea tulburărilor interetnice şi pentru păstrarea Transnistriei, unde locuiesc circa 300 000 de români. Declaraţii de acest gen fac populaţia rusofonă să jubileze, dar nu să se şi liniştească în tendinţele ei separatiste. Dimpotrivă. Grevele şi blocările de trafic feroviar care aduc pagube enorme se ţin în lanţ în Transnistria, care în curînd se declară şi ea independentă, arborează însemnele sovietice şi pregăteşte la paritate cu centrul şi "găgăuzia", alegeri prezidenţiale. Centrul (e vorba de Chişinău), campion al democraţiei, tot vorbeşte de conciliere pe cale paşnică, trecînd cu vederea aceste grosolane încălcări ale legilor Republicii, pînă ce rusofonii ajung la crimă. Se va vedea că nu spiritul democratic, ci cu totul alte gînduri îi determină pe liderii basarabeni să nu sancţioneze flagrantele crime împotriva propriului popor, a propriului teritoriu şi a propriilor legiuiri. Dar să revenim.

Deci, puterea de la Chişinău afirmă că nu e de acord cu Reunirea. Pentru a-şi duce planul nemărturisit la capăt, domnul Snegur şi parlamentarii - majoritate, formată din "agrarieni" fericiţi că preşedintele nu acceptă desfiinţarea colhozurilor, este evident, de partea domniei sale - propun alegeri prezidenţiale. Abia acum opoziţia, pierzîndu-şi orice iluzie, intră în alertă şi protestează vehement împotriva alegerilor, pentru că ele sînt dovada clară a faptului că nu se merge spre Reunire. În paralel cu o propagandă antiromânească tot mai acută, preşedintele face apel la binecunoscutele mijloace pentru a-şi consolida poziţia. Însoţit de o demagogie clasică, cu fondurile statuluio, dl Snegur îşi face campania în faţa maselor de alegători din sate şi oraşe. Pe 8 decembrie 1991 dl Snegur e ales preşedinte cu 98 de procente din numărul votanţilor, candidînd singur. (Imaginaţi-vă: a votat şi domnia sa!).

Obţinînd apoi, cu susţinerea parlamentului, puteri discreţionale şi folosindu-se imediat de ele, cu o lipsă de scrupule politice deacum previzibile, preşedintele, fără a consulta Parlamentul sau poporul, semnează la 21 decembrie, la Alma Ata, tratatul de aderare la Comunitatea statelor slave care ulterior, pentru derutarea naivilor, devine Comunitatea Statelor Independente.

Opoziţia, cu Frontul Popular în avangardă,lipsită de mijloace de propagandă, cu rîndurile rărite, face apeluri disperate către populaţie, căreia îi cere să se opună ratificării în Parlament a tratatului de la Alma Ata.

Însă e prea tîrziu. În Moldova de peste Prut dictatura a cîştigat teren. Dar de data aceasta nu mai e vorba de dictatura ruşilor, ci ... de cea a mancurţilor: năclăită care mizează pe confuzie şi care creează, cu bună ştiinţă, confuzie. Declară că vrea "să se ţină de neamuri" cu noi, dar respinge Reunirea, adoptă acelaşi imn, dar îl batjocoreşte; vrea integrarea în cultura română, dar interzice sau boicotează pătrunderea presei şi a cărţilor româneşti pe piaţa basarabeană: vorbeşte de libertate, dar opoziţia - şi chiar dl Valeriu Matei, preşedintele comisiei parlamentare pentru mass-media - nu mai are acces la mijloace audio vizuale; cere României să fie prima ţară care să-i recunoască independenţa şi apoi foloseşte acest fapt ca un argument împotriva Reunirii: declară la 28 august, că Republica dispune de resurse materiale pentru a-şi asigura independenţa şi, la scurt timp, motivează aderarea la C.S.I. prin incapacitatea Moldovei de a face faţă presiunillor economice; respinge Reunirea în numele independenţei şi apoi semnează acest tratat care oferă, de această dată de bună voie, cu documente în regulă, Basarabia aceleiaşi lumi slave, împotrivă căreia s-a ridicat ca să-şi dobîndească neatîrnarea. Ca duplicitatea dictaturii (dar şi confuzia) să fie desăvîrşită, după semnarea tratatului, iar se grăbeşte să-şi trimită mesageri în România pentru înmulţirea legăturilor economice; apoi uşurează brusc (după doi ani de tatonări şi promisiuni mereu amînate) formalităţile de trecere peste Prut. Credeţi că din motive de apropiere, de integrare? Nu. Doar că pentru bietul basarabean, căruia înainte de alegerile prezidenţiale i s-a promis bunăstarea, şi acum se confruntă cu rafturi goale şi preţuri fulminante şi acum să-şi mai completeze cumpărăturile. Cine trece prin Iaşi şi prin toate oraşele Moldovei (probabil şi prin alte părţi ale Ţării), se poate convinge de acest lucru. La "paritate", pentru întreţinerea flăcării antiromâneşti, în Basarabia, provocatori profesionişti şi colportori amatori, lansează zvonul că lipsurile basarabenilor care le golesc magazinele? Nu lipsesc nici atentatele împotriva cetăţenilor României, aflaţi în vizită acolo; mass-media relatează în ultimul timp cazuri de omoruri sau jafuri.

Se pare că, pentru a face posibilă Reunirea, puterea de la Chişinău e dispusă să arunce în joc ultima carte: federalizarea Republicii. Probabil aici este de găsit explicaţia toleranţei incredibile cu vare sînt trataţi separatiştii ruşi şi găgăuzi. Pentru că nu de slăbiciune e vorba. Capacitatea de a avea mînă forte şi-a dovedit-o puterea cu vîrf şi îndesat în acţiunea de reducere la tăcere cvazitotală a opoziţiei.

Dacă federalizarea se va produce, se va crea un precedent care ne priveşte pe toţi şi ne pate costa enorm.

Confuzia şi jocul dublu nu se opresc, din nefiricire, la acest etaj. Ele se manifestă din plin în rîndurile intelectualilor, cei care şi-au cîştigato mare influenţă asupra maselor în ultimii ani. Pentru mine, cazul unor poeţi ca Grigore Vieru şi Nicolae Dbija este foarte discurajant. Atitudinea lor e cu atît mai tristă, cu cît se bucură de o mare popularitate. Poziţia lor politică nu rămîne pur şi simplu a lor, ci se imprimă automat şi celor care au încredere în ei. În condiţiile acestea, responsabilitatea devine uriaşă. Mă întreb dacă domniile lor şi-au pus astfel de probleme cînd s-au angajat direct sau tacit, într-o campanie antiromânească (...)

Oricum, tuturor celor care jură pe Eminescu şi în acelaşi timp au devenit complice ale acestor acte, le-aş aminti şi versurile marelui poet: "Dar lăsaţi măcar strămunii ca să doarmă-n colb de cronici / Din trecutul de mărire v-ar privi cel mult ironici".

Prin semnarea acestui tratat, deci prin evitarea unirii cu România, Basarabia şi-a amînat întoarcerea la normalitate. Deznaţionalizaţi, deci îndepărtaţi de fibra lor naţională, care le conferă identitatea în mare parte necompetitivi profesional ca urmare a necunoaşterii în intimitatea ei nici a unei limbi (cum poţi gîndi bine, adică nuanţat, profund, complex dacă... nu-ţi găseşti cuvintele?) şi ca urmare a unei instrucţii simpliste, sub standardele şcolii moderne, cu o cultură caracterizată de oralitate şi improvizaţie, folclorism şi aproximare, românii dintre Prut şi Nistru au toate şansele ca în următorii zece-douăzeci de ani să devină altă naţie. Pentru că nu mai cred că vor mai găsi resursele să se opună alunecării în ceaţa slavă, cu toată opoziţia celor conştienţi de acest pericol.

A cui e vina? A nomenclaturii de la Chişinău, a intelectualilor care îi susţin, a vremurilor - ca să nu iutăm ţapul ispăşitor pe care am dat noi întotdeauna vina - şi, nu un ultimul rînd, a democraţilor originali de la cîrma României postrevoluţionale. Puterea instalată la Bucureşti după decembrie 1989 a avut o atitudine faţă de Basarabia nu doar echivocă, ci de-a dreptul iresponsabilă. Făcîndu-ne să roşim din cauza excesului de zel cu care şi-au reafirmat slugărnicia faţă de Moscova, dl Ion Iliescu şi ai lui au a-şi trece în cont, lîngă multe altele de acelaşi gen şi această "victorie"; eludarea problemei basarabene, care au uşurat manevrele dlui Snegur şi alor lui.

Un basarabean spunea cu umor: cine-şi uită istoria, îşi pierde geografia. E bine să nu uite asta nici Bucureştiul, nici Chişinăul.

Mariana CODRUŢ